

"Exiled From Her Dwelling Place"

Lamentations for 9 Av post Oct. 7th

Rabbi Elie Lehmann – lehmann@hadar.org

Tisha B'Av 5784

Source 1) O How She Sat Alone: A Lamentation¹

Nurit Hirschfeld-Skupinsky, survivor of the slaughter in Kibbutz Nahal Oz

איכה ישבה בָּדָד נִיר עַז רִבְתִּי דָם. שְׂדֵרוֹת הַיְתָה כְּאַלְמָנָה, קִרְיָה הַלּוּמָה, וּמִי נֶאֱמָנָה?	<i>O How She Sat Alone</i> Nir Oz, full of blood Sderot, was like a widow A city stunned, and who is faithful to her?
איכה ישבה בָּדָד בְּמִמָּ"ד מִשְׁפָּחָהּ, וְעוֹד אַחַת, וְעוֹד, וְעוֹד אַחַת.	<i>O How They Sat Alone</i> In the shelter room One family, and another, And another, and another one.
איכה ישבו בָּדָד תַּצְפִּיתֵנִיּוֹת רִבְתִּי עֵין, וְלֹא הִיְתָה הַקְשָׁבָה, וְיִשׁוּעָה – אֵין.	<i>O How They Sat Alone</i> The many-eyed women at the observation posts And there was no listening, And deliverance – none.

¹ This Lamentation will appear in Dirshuni: Women's Midrash Vol. 2.

איכה יִשְׁבוּ בְּדָד צְעִירוֹת וְצְעִירִים בְּמִסְתְּוֵי שׁוּחֹת וְשִׁיחִים. פָּסְקוּ רִקְוִדֵיהֶם, וּמִי יִחְלָצֵם?	<i>O How They Sat Alone</i> Young women and young men Hiding in pits and shrubs. Their dancing halted, And who will rescue them?
איכה יִשְׁבוּ בְּדָד חֲטוּפּוֹת וְחֲטוּפִים, וְעֵדִין יוֹשְׁבִים: 120 גְּבָרִים, נָשִׁים, קְשִׁישִׁים וְיִלְדִים. בָּכוּ בַּלַּיְלָה, דְּמָעוֹת עַל לְחֵייהֶם, וְאֵין מְנַחֵם.	<i>O How They Sat Alone</i> Captive women and captive men And sitting there, still: 120 men, women, elders and children. Crying, they are crying at night Tears on their cheeks And there is no one who comforts.

Source 1a) Lamentations 1:1

איכה יִשְׁבֶּה בְּדָד הָעִיר רַבַּתִּי עַם הִיְתָה כְּאַלְמָנָה רַבַּתִּי בְּגוֹיִם שְׂרָתִי בְּמַדִּינוֹת הִיְתָה לְמַסֹּ: {ס}	How solitary does she sit, the city [formerly] rich in people. She has become like a widow. The great among the nations, the princess of the provinces, has become tributary.
--	---

Source 1b) Isaiah 1:21

איכה הִיְתָה לְזוֹנָה קִרְיָה נְאֻמָּנָה מְלֵאֲתִי מִשְׁפָּט צֶדֶק יָלִין בָּהּ וְעַתָּה מְרַצְחִים:	Alas, she has become a whore, The faithful city That was filled with justice, Where righteousness dwelt— But now murderers.
---	--

Source 1c) Lamentations 1:2

בָּלוּ תִבְכֶּה בַּלַּיְלָה וְדָמְעָתָהּ עַל לִחְיָהּ אֵין-לָהּ מְנַחֵם מִכָּל-אֲהָבָיהָ כָּל-רֵעֶיהָ בִּגְדוּ בָּהּ הָיוּ לָהּ לְאֹיְבִים:	Bitterly she weeps in the night, Her cheek wet with tears. There is none to comfort her Of all her friends. All her allies have betrayed her; They have become her foes.
--	---

Source 2) Lamentation for a Beloved Land²

Leora Eilon, survivor of the slaughter in Kibbutz Kfar Azza

אֵיכָה הִפְכוּ מִשְׁכְּנוֹתַי לַעֲיֵי חָרְבוֹת, אֲנָשַׁי לְגוֹלִים בְּאֶרֶץ? הוּא אֶרֶץ נִבְגְּדָתִי, בִּגְדוּ בְּךָ בְּנֵי, שָׁמוּ מֵאוֹיְיָהֶם בְּרָאשׁ מַעֲיָנָם, חָרְצוּ גּוֹרְלָךְ בְּמוֹ לְשׁוֹנָם, עֲזָבוּךְ בְּלִבָּם, תּוֹעִים בְּדֶרֶכָם.	O How your dwellings have been turned into ruins, Your people become exiles in their own land? O Betrayed land, your sons betrayed you, They put their desires before all else, They sealed your fate with their very tongues, They abandoned you in their hearts, lost in their ways.
אֵיכָה חָרְבוּ קְבוּצֵיךְ, עָרִים שְׁמֵמוֹ, אֲנָשַׁי מֵתִים, שְׂדוֹתַי נִשְׁמוֹ. נִירִים רֻטְשׁוּ, הִפְכוּ שְׂדוֹת אֵימָה, עֵין כָּל חָרְבָהּ, יִבֶּשֶׁה מִדְּמָעָה.	O How your Kibbutzim were destroyed, cities made desolate, Your people dead, your fields wasting away. Furrows ravaged, become fields of horror, All eyes devastated, dried out of tears.
בְּנֵי, בְּנוֹתַי נִטְבְּחוּ בְּלִי מָגֵן, אֶל שִׁבְיָן הוּבְלוּ עַלְמוֹת חַן. וְעוֹמְדִים מִנֶּגֶד חוֹרְשֵׁי הַמִּזְמָה לוֹחָשִׁים, רוֹחֲשִׁים, וְהָאֶרֶץ דִּמְמָה	Your sons, daughters butchered undefended, Fair maidens hauled into captivity. And the plotters standing before them Whispering, rustling, and the land was silent

² This Lamentation will appear in Dirshuni: Women's Midrash Vol. 2.

אָבוֹי אַתֶּם, מוֹגֵי הַלֵּבָב, הַיּוֹשְׁבִים בְּכִסְאוֹתֵיכֶם, עַל עֲצֻמוֹת הַמּוֹשָׁב, אֲמוֹנִים עַל חַיֵּי יִקְרִים חֲטוּפִים עַת אֲמָהוֹת וְאָבוֹת בְּאֶבְלָם עֲטוּפִים.	Woe unto you, you cowards, Sitting carelessly in your cushioned chairs, Entrusted with the lives of beloved captives While mothers and fathers are wrapped in their grief.
עוֹד נָשׁוּב וְנִבְנֶה אֶדְמַת מוֹלָדֵת, עוֹד נָשׁוּב וְנִרְנֵן בְּשָׂדוֹתֶיךָ שִׁיר מְזֻמָּר עוֹד יָשׁוּבוּ בְּנֶיךָ לָאֶהָב וְלִסְלַח, עוֹד תִּשְׁבְּנָה בְּנוֹתֶיךָ הַלֵּל לְגִמְרָה עַל שְׂכָנִים, עַל רֵעִים, שְׁהִיוּ לְאוֹיְבֵינוּ, כְּאִשֶּׁר תִּחְזִינָה עֵינֵינוּ, בְּשָׁלוֹם בֵּינֵנוּ.	We will yet return and rebuild you, the soil of our homeland We will yet return and sing in your fields a joyous song Your sons will yet return to love and forgive Your daughters will yet return to complete the thankful song For neighbors and fellows who had become our enemies, When our eyes will see peace between us.
וְתִפְלֶה נָשָׂא יַחַד לְגִבּוּלוֹת שָׁל שְׁלוֹה, לְשִׁכְנוֹת טוֹבָה, לְמִנְהִיגִים עִם עֲנָה שְׂנֵכֶבֶד אִישׁ אֲחִיו, אִשָּׁה אַחֻתָּה, עַת תִּצְמִיחֵי שׁוּב, אֶרֶץ, דָּגָן וְחֹטֶה.	And we will cast a prayer together for borders of tranquility, For becoming good neighbors, for leaders with humility That we will respect each other, brothers and sisters When you will sprout again, O land, grain and wheat.

Source 3) From Songs of the Exiled from Her Dwelling Place - Osnat Eldar³

גולה ממקומי גלויה ונגלית נודדת בין חרבות העיר שהיתה לי לבית רגלי בוטשות עפר ואפר פעם היה זה עסיס רמונים מפרדס הזכרונות עלה ריח של חרות או שמא היה זה ריחו של בית עשן בסמטאותיה של עיר אני נספגת געגועים לבית אשר נחרב	Exiled from my dwelling place Visible and exposed Wandering among the ruins of the city That was my home My feet trample dust and ashes. It had once been the nectar of pomegranates The fragrance of freedom wafted from the orchard of memories Or was it perhaps the smell of a burning house In a city's alleys I am absorbed by longings For the house that was destroyed
גולה ממקומי גלויה ונגלית משוטטת בסמטאותיה של עיר פצועה מחרבות הבתים אני נוטלת כיוור, ארון ופרכת לחות ושברייהם בונה לה משכן, אלהי ושכנתי בתוכו ושכנת בתוכי	Exiled from my dwelling place Visible and exposed Roaming the alleys of a wounded city From the ruins of houses I take A basin, an ark and a curtain Tablets and their broken fragments I will build You a sanctuary, My God And I will dwell within it And You will dwell within me

Source 3a) Exodus 25:8

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם:	And let them make Me a sanctuary that I may dwell among them.
-----------------------------------	--

Source 3b) Bava Batra 14b

אלא שברי לוחות דמונחין בארון מנא ליה? נפקא ליה מדתני רב יוסף – דתני	Rather, from where does he derive that the broken pieces of the first set of tablets were placed in the Ark? The Gemara expounds: He
--	---

³ Translated by Michael Bohnen and Rachel Korazim

רב יוסף: "אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשִׁמַּתָּם" – מִלְמַד שֶׁהַלְוִיּוֹת וְשִׁבְרֵי לְוִיּוֹת מוֹנְחִין בְּאֶרֶן.	derives this from that which Rav Yosef taught, as Rav Yosef taught a <i>baraita</i>: The verses state: "At that time the Lord said to me: Hew for yourself two tablets of stone like the first...and I will write on the tablets the words that were on the first tablets, which you broke, and you shall put them in the Ark" (Deuteronomy 10:1–2). This teaches that both the second set of tablets and the broken pieces of the first set of tablets were placed in the Ark.
---	---

Source 4) Qinat Be'eri (a Lamentation for Be'eri)

by Yagel Haroush & translated by Yosef Goldman and Josh Fleet

אֵיכָה בְּאֶרֶי הַפֶּכֶה לְקִבְרִי יוֹם מְאוּרִי הֶפֶךְ שְׁחוּרִי וְהַשְׁחַת כָּל פְּרִי וְנִהפֶךְ שִׁירִי עֵינֵי נֹבְעָה מִיָּם מֵעֵמֶק שְׁבִירִי	<i>Eikhah</i> – Alas! my well[1] has turned into my grave. And the day of my light[2] has become my darkness And all fruit has been destroyed and my singing overturned My eyes pour forth water[3] from the depth of my brokenness
אֵיכָה תּוֹרָה עֲרוּכָה וְסֻדּוּרָה וְכָל פְּאָרָה לֹא עָמַד לְעֲזָרָה וּבְיוֹם הַדָּרָה הַשְׁחַת תָּאֲרִי עֵינֵי נֹבְעָה מִיָּם מֵעֵמֶק שְׁבִירִי	<i>Eikhah</i> — Torah so orderly and arranged So full of splendor did not come to our aid And on the day of her exalting,[4] I have lost my standing My eyes pour forth water from the depth of my brokenness
אֵיכָה יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם קָרָא אֵל וַחַיִּים שׁוֹאֵל וּמִהוּמָה קִבֵּל זָקֵן וְעוֹלֵל בְּדָם מִתְגַּוֵּל וַחֲגוּ חֲלָל אוֹיֵב אֶכְזָרִי עֵינֵי נֹבְעָה מִיָּם מֵעֵמֶק שְׁבִירִי	<i>Eikhah</i> — Israel on a day of calling to God Life was requested but chaos received Elder and infant wallow in blood[5] His festival desecrated by a merciless enemy My eyes pour forth water from the depth of my brokenness

איכה אמהות וילדות ונערות בשבי מולכות כבימי פרעות ונפרצו גדרות צאן ישרות ופסקו מחולות ונגינות משוררי עיני נובעה מים מעמק שברי	<i>Eikhah</i> — mothers, girls, and young women Taken into captivity as in the days of pogroms And fences were breached righteous sheep And the dancing ceased and the songs of my singers My eyes pour forth water from the depth of my brokenness
ואיכה אתמה בורא רומה עד אן אמה תהיה מהומה עד אן קומה תשפל אדמה ועתה קומה להאיר נרי ובעין רחמיך תרפא שברי ועיני הנובעת תשקה בארי	And <i>eikhah</i> — I wonder, you who enobled her — How long shall a nation live in upheaval How long shall her stature be brought low to the ground And now, arise to kindle my lamp[6] And from the wellsprings of your mercy heal my brokenness And my eye[7] that pours forth will water Be'eri

1. Be'eri means “my well.”
2. A reference to the festival of Simḥat Torah on which the massacres took place. In TaNaKh and Rabbinic literature, Torah is compared to both light and water. “For the commandment is a lamp, the teaching of Torah is a light” (Proverbs 6:23) and “The words a person speaks are deep waters; A flowing stream, a fountain of wisdom” (Proverbs 18:4). Also find Shir haShirim Rabbah 1:2.
3. “For these do I weep, my eyes flow with tears; far from me is a comforter who might revive my spirit; my children are forlorn, for the foe has prevailed” (Lamentations 1:16) *על־אלה וְאֲנִי בוכיה עיני וְעִינֵי יְרֵדָה מַיִם כִּי־רָחֵק מִמֶּנִּי מְשִׁיב נִפְשִׁי הָיוּ בְנֵי שׁוֹמְמִים כִּי גָבַר אוֹיֵב*
4. i.e. Simḥat Torah.
5. Find Ezekiel 16:6, “When I passed by you and saw you wallowing in your blood, I said to you: ‘Live despite your blood’...” *וְאָמַרְתִּי לָךְ חַיִּי בְדַמְיֶךָ לֹא בְדַמְיֶךָ חַיִּי*
6. It is you who light my lamp; YHVH my elo’ah lights up my darkness” (Psalms 18:29). *כִּי־אַתָּה תֹאמֵר נְרִי ה’ אֱלֹהֵי יְגִיָּה שְׂכִי*
7. Hebrew, עין (‘ayin), means both “spring” and “eye.”

